

Szkolna lista tematów
z języka polskiego
na egzamin maturalny
w sesji wiosennej
w roku szkolnym 2010–2011

LITERATURA

1. Literacki motyw wędrowca - pielgrzyma poszukującego prawdy o świecie, ludziach i o sobie. Omów na wybranych utworach różnych epok.
2. Motyw buntu przeciw Bogu oraz jego rola w kształtowaniu postaw bohaterów literackich. Omów na wybranych przykładach.
3. Motyw buntu przeciw światu i ludziom oraz jego rola w kształtowaniu postaw bohaterów literackich. Omów na wybranych przykładach.
4. Motyw buntu przeciw konwencjom i tradycjom oraz jego rola w kształtowaniu postaw bohaterów literackich. Omów na wybranych przykładach.
5. Wizerunek Boga w literaturze oraz jego funkcje. Omów na wybranych przykładach.
6. Posłannictwo bohaterów literackich. Omów jego formy i cele na wybranych przykładach z różnych epok.
7. Świat stworzeń fantastycznych w powieściach fantasy i jego rola w kreacji świata przedstawionego. Omów na wybranych przykładach.
8. Przyroda jako „dekoracja” i jako „bohater” w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
9. Motyw rycerza (lub żołnierza) w literaturze oraz różne jego ujęcia. Omów na wybranych przykładach.
10. Wpływ motywów zaczerpniętych z tradycji i mitów na literaturę fantasy. Omów na wybranych przykładach.
11. Motyw rodzeństwa w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
12. Rola dzieciństwa i jego wpływ na kształtowanie się osobowości człowieka. Omów w oparciu o kreacje bohaterów literackich różnych epok.
13. Rola metamorfozy wewnętrznej w kreacji różnych bohaterów literackich. Omów na wybranych przykładach.
14. Motyw matki i macierzyństwa w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
15. Sposoby ukazywania śmierci w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
16. Literackie programy i manifesty w różnych epokach. Dokonaj analizy wybranych tekstów.
17. Poezja jako żart i zabawa - ludyczne funkcje literatury staropolskiej. Omów na wybranych przykładach.
18. Utopie i antyutopie i ich rola w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
19. Obrazy wsi w literaturze — od XV wieku do współczesności. Omów na wybranych przykładach.
20. „W tłumie ludzi zawsze sam”: samotność - wybór, przeznaczenie... Omów kategorie samotności bohaterów literackich różnych epok na wybranych przykładach.
21. Motyw snu i jego rola w literaturze — funkcja konwencji onirycznej w wybranych utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
22. Literackie testamenty i pożegnania. Analiza wybranych tekstów.
23. Trudne wybory jako motyw literatury. Omów na wybranych przykładach.
24. Zbrodnia i zbrodniarze w literaturze. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.
25. Władza i władcy - różne sposoby ujęcia władzy i rządzących w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
26. Literackie pary i ich różne ujęcia. Omów na wybranych przykładach.
27. Żyd - „swoj - obcy”. Uzasadnij funkcję tego motywu w wybranych utworach literackich.
28. Miłość jako siła niszcząca i budująca w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
29. Wierność i zdrada w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
30. Absurd i groteska jako metoda przedstawiania rzeczywistości i jej funkcje w różnych epokach literackich. Omów na wybranych przykładach.
32. Konflikt pokoleń na przykładach bohaterów z wybranych utworów różnych epok. Omów na przykładach.
33. Komedia - rozrywka, świat w karykaturze, śmiech przez łzy. O różnych funkcjach tego gatunku. Omów na wybranych przykładach.
34. „Nie ma tu nigdzie początku ani końca, wejścia czy wyjścia i każdy drogowskaz wskazuje w tył i naprzód”. Labirynty w twórczości różnych autorów. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.
35. Komizm w literaturze jako sposób wyrażania prawdy o świecie. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.

36. Poezja codzienności i codzienność w poezji. Omów to zagadnienie na wybranych przez siebie utworach poetyckich XX wieku.
37. Literatura jako odzwierciedlenie zmagają egzystencjalnych człowieka. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.
38. Topos przyjaźni w literaturze różnych epok. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.
39. Miłość jako motywacja ludzkiego działania w wybranych utworach literackich. Zrealizuj temat na przykładach wybranych utworów literackich.
40. Zazdrość jako motywacja ludzkiego działania. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.
41. Motyw wroga i przyjaciela w literaturze. Omów na przykładach wybranych utworów różnych epok.
42. Literatura i filozofia - refleksje filozoficzne w przekazie literackim. Omów wpływy różnych kierunków filozoficznych w wybranych dziełach literackich.
43. Pamiętnikarz jako autor, narrator i bohater swego dzieła. Na wybranych przykładach przedstaw różne sposoby realizacji tych ról.
44. Motyw listu i jego funkcje w literaturze. Omów na wybranych przykładach z różnych epok.
45. Przemiana wewnętrzna jako motyw literacki i ważny element określający osobowość wybranych bohaterów. Omów problem na wybranych przykładach.
46. Różne spojrzenia na obyczajowość szlachecką. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.
47. Rozmowy człowieka z Bogiem. Omów na przykładzie znanych Ci liryków religijnych wybranych poetów.
48. Wesele i ślub jako toposy literackie. Omów ich funkcje w wybranych utworach literackich.
49. Rewolucja - idee i rzeczywistość. Omów na przykładzie znanych Ci utworów literackich.
50. „Obcy”, „inny” jako bohater literatury polskiej. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.
51. Literatura fantasty jako sposób na wyrażanie ludzkich marzeń, tęsknot i lęków. Omów na wybranych przykładach.
52. Rodzice i dzieci w utworach literackich różnych epok. Na wybranych przykładach przedstaw związki uczuciowe i konflikty postaw.
52. Zderzenie wyobrażeń o świecie z rzeczywistością. Omów na przykładzie wybranych dzieł literackich z różnych epok.
53. Motyw miłości i śmierci w literaturze polskiej i obcej. Omów na wybranych przykładach
54. Afirmacja i negacja - dwie różne postawy wobec życia w literaturze. Omów na wybranych przykładach z różnych epok.
55. Motto i tytuł kluczem do interpretacji dzieła literackiego. Rozwiń temat, wskazując rolę motto i tytułu w interpretacji wybranych dzieł literackich.
56. Jednostka wobec historii. Na dowolnie wybranych przykładach prześledź, w jaki sposób losy państwa i społeczeństwa wpływają na wybory życiowe bohaterów literackich.
57. Miasto jako przestrzeń egzystencji człowieka w czasie wojny i pokoju. Omów na wybranych przykładach.
58. Naturalizm jako odmiana późnego realizmu dziewiętnastowiecznego. Przedstaw na wybranych przykładach dzieł literackich.
59. Groteska jako sposób wyrażania w literaturze tragiczności świata. Omów na przykładach wybranych utworów.
60. Niesamowite pejzaże w literaturze romantycznej. Zestaw różne przykłady i wskaż ich funkcje w wybranych dziełach literackich.
61. Artysta jako bohater literacki i (lub) filmowy. Omów na przykładach wybranych utworów.
62. Psychoanaliza jako metoda interpretacji osobowości bohatera w literaturze. Omów na wybranych przykładach bohaterów.
63. Obraz Wrocławia w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
64. Tradycje i obyczaje ludowe w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
65. Motyw *theatrum mundi* w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
66. „Celem życia ludzkiego jest szczęście, któż jednak wie, jak je osiągnąć?” (J. J. Rousseau). Bohaterowie literaccy w poszukiwaniu szczęścia – omów na wybranych przykładach.
67. „Są takie motywy, które poeci podają sobie przez wieki jakby z rąk do rąk” (A. Kamieńska). Przedstaw obecność i funkcje wybranego przez Ciebie motywu w literaturze różnych epok.

68. Wiedza o człowieku, jego marzeniach, rozterkach, triumfach, porażkach. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
69. „Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzeczy główną” (J. Lechoń). Omów problem wyboru wartości na przykładach bohaterów literackich z różnych epok.
70. „Serce ma swoje racje, których rozum nie ma”. Uzasadnij, że dewiza Pascala była bliska wielu bohaterom literackim.
71. „Szczęście i nieszczęście człowieka jest po części jego własnym dziełem”. Rozważ myśl J. Locke’a, odwołując się do wybranych bohaterów literackich różnych epok.
72. Literackie portrety kobiet. Omów zagadnienie na podstawie utworów pochodzących z XIX i XX wieku.

JĘZYK

- Omów zjawisko nowomowy („new speak”), analizując wybrane teksty publicystyczne, polityczne (lub propagandowe), w których to zjawisko występuje.
- Omów rolę, typy i funkcje zapożyczeń oraz ich wpływ na rozwój polszczyzny w różnych epokach. Zanalizuj wybrane teksty pod względem językowym.
- Rola dialektyzacji w utworach literackich. Zanalizuj wybrane teksty pod względem językowym. Przedstaw środki językowe służące dialektyzacji.
- Neologizmy i inne sposoby bogacenia słownictwa oraz ich funkcje w poezji XX wieku. Zanalizuj wybrane teksty pod względem językowym.
- Frazeologizmy języka potocznego - ich źródła i znaczenie. Zanalizuj zgromadzony materiał pod względem językowym.
- Stylizacja biblijna i jej funkcje w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- Twórcze wykorzystanie różnych stylów funkcjonalnych (potocznego, urzędowego, naukowego) w poezji. Przedstaw na wybranych przykładach,
- Omów podstawowe chwyt retoryczne analizując wypowiedzi wybranych polityków.
- Analiza językowa i kulturowa przysłów polskich. Przedstaw na wybranych przykładach.
- Omów eksperymenty językowe w literaturze dwudziestolecia międzywojennego. Zanalizuj wybrane utwory pod względem językowym.
- Perswazyjna funkcja języka w tekstach reklamowych. Analiza zebranych przykładów.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

- Motyw dziecka wiejskiego i różne jego ujęcia w literaturze i malarstwie XIX wieku. Omów na wybranych przykładach.
- Rola krajobrazu górskiego jako inspiracji twórczej w literaturze i malarstwie XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
- Sposoby i cele przedstawiania rajów w literaturze i malarstwie różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- Krzyk jako ekspresjonistyczny wyraz „ból istnienia” w literaturze i malarstwie XIX i XX w. Omów na wybranych przykładach.
- Erotizm jako forma przekazywania uczuć w literaturze, malarstwie i (lub) filmie. Omów na wybranych przykładach.
- Biografia jako źródło twórczości artystycznej oraz klucz do odczytania dzieł. Omów na wybranych przykładach.
- Motyw zwierzęcia i jego funkcje w literaturze i malarstwie różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- Impresjonizm jako forma wyrażania uczuć w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
- Kicz jako forma przekazu uczuć i wartości. Omów, analizując wybrane utwory literackie, filmowe lub plastyczne.
- Sposoby ukazywania śmierci i ich funkcje w literaturze i malarstwie różnych epok. Omów na wybranych przykładach.

- 11 Ludowe inspiracje w malarstwie i literaturze dawniej i współcześnie. Omów na wybranych przykładach.
12. Różne sposoby i funkcje inspiracji antycznych w twórczości literackiej i artystycznej różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
13. Malarskie inspiracje w literaturze na przykładach wybranych utworów. Omów ich funkcje.
14. Awangardowość w sztuce i literaturze. Wyjaśnij pojęcie, analizując wybrane utwory.
15. Horror (motywy grozy i tajemniczości) i jego funkcje w sztuce. Omów na wybranych przykładach z literatury i innych dziedzin sztuki.
16. Obrazy ogrodów w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach z literatury i innych dziedzin sztuki.
17. „Podróże sentymentalne” w literaturze i filmie jako powroty do „raju utraconego”. Omów na wybranych przykładach.
18. Motywy literackie w muzyce i muzyczne w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
19. Melancholia w literackim i malarskim ujęciu. Rozwiń temat, analizując wybrane przykłady.
20. Dramaty i ich teatralne realizacje - związki, różnice. Omów na wybranych przykładach,
21. „Młodość” lub „starość” jako toposy literackie i artystyczne. Omów na wybranych przykładach.
22. Różne ujęcia tematu powstania w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
23. Polaków portret własny w malarstwie i w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
24. Dziecko jako bohater literatury i malarstwa. Zanalizuj wybrane dzieła.
25. „Wyrzucić niewyraźne...” Rola alegorii i symboli w literaturze i innych dziedzinach sztuki różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
26. Różne sposoby ujęcia motywu vanitas w poezji i malarstwie XVI i XVII wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
27. Wizerunek Boga w literaturze i innych dziedzinach sztuki i jego funkcje. Omów na wybranych przykładach.
28. Ojcostwo (lub macierzyństwo) oraz rola tego motywu w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
29. „Apokalipsy” - koniec świata i (lub) Sąd Ostateczny w utworach i w sztuce różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
30. Dwór szlachecki jako temat utworów literackich i innych dziedzin sztuki. Omów na wybranych przykładach.
31. Echa średniowiecza w poezji i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
32. Echa baroku w poezji i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach,
33. Człowiek wobec natury w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
34. Inspiracje antyczne w kulturze. Przedstaw i porównaj wędrowkę wybranego motywu w wybranych dziełach literatury i innych dziedzin sztuki różnych epok.
35. Sztuka i literatura maryjna w Polsce. Omów rolę motywu maryjnego na wybranych przykładach.
36. Antyczne odwołania i nawiązania w twórczości pisarzy i malarzy nowożytnych. Omów na wybranych przykładach.
37. Moda damska na przełomie XVIII i XIX wieku w wybranych utworach literackich i dziełach malarskich.
38. Wizerunek i funkcja anioła w literaturze i malarstwie różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
39. Rozmowy z Bogiem w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach..
40. Alegoria w sztuce staropolskiej - jej rola i funkcje. Przedstaw na wybranych przykładach dzieł literackich i innych dziedzin sztuki.
41. Inspiracje biblijne w kulturze. Przedstaw funkcje wybranego motywu w wybranych dziełach z literatury i innych dziedzin sztuki.
42. Motyw tańca w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
43. Wpływ literatury na treść librett operowych. Omów na wybranych przykładach.
44. Obraz II wojny światowej w polskiej literaturze i kinematografii. Omów na wybranych przykładach.
45. Motyw szatana w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
46. Oblicza kobiet w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
47. Motyw cierpienia w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
48. Człowiek walczący ze złem - ukaż problem, charakteryzując wybrane postacie z literatury i filmu.
49. Adaptacje filmowe literatury wobec literackiego pierwowzoru. Omów na wybranych przykładach.
50. Motyw odpoczynku w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
51. Święto i zabawa w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady.

52. Obraz buntownika w literaturze i filmie lat 50 i 60. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
53. Życie, podobnie jak proces, można wygrać lub przegrać. Rozważ sens tych słów w oparciu o wybrane kreacje literackie i filmowe.
54. „Już dom widać, dym na niebie pełzający cierpliwie i matkę w oknie z dłonią nad oczami”(T. Różewicz). Różne obrazy domu w wybranych tekstach kultury.
55. Obraz Holocaustu w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
56. Wampiry i wampiryzm w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów zagadnienie na podstawie wybranych dzieł.